

Årsredovisning för staten 2005

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 25 april 2006 beslutat att bereda övriga berörda utskott tillfälle att senast den 16 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2005/06:101 Årsredovisning för staten 2005 och de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Konstitutionsutskottets yttrande avser frågan om sponsring av statliga myndigheter.

I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning i frågan, bl.a. att varje myndighet själv bör avgöra om den kan ta emot sponsring. Utskottet delar regeringens bedömning.

Utskottets överväganden

Bakgrund

På förslag från konstitutionsutskottet beslutade riksdagen våren 2002 (bet. 2001/02:KU19, rskr. 2001/02:176) att tillkännage för regeringen att

1. regeringen bör ta ställning till vilka myndigheter eller vilka verksamheter som får finansieras med sponsring,
2. regeringen bör ta initiativ till att se över lagen (1992:1528) om offentlig upphandling (LOU) i syfte att klargöra hur den skall tillämpas i fråga om sponsring i form av varor och tjänster, och att
3. det krävs en klar definition av begreppet sponsring för att klargöra hur finansieringsformen skall hanteras inom statsförvaltningen.

Ärendet hade sin grund i Riksdagens revisorers förslag 2001/02:RR9 angående sponsring av statliga myndigheter.

Konstitutionsutskottet anförde i sitt betänkande att sponsring som finansieringsform inte borde kunna tillämpas av en myndighet utan ett formellt bemyndigande från regeringen. Vidare anförde utskottet att hänsyn borde tas till att olika myndigheter kan förhålla sig olika till sponsring beroende på arten av deras verksamhet. Utskottet framhöll också vikten av att slå vakt om att extern finansiering av myndigheter inte undergräver de beslut som fattas i politisk ordning. Det ankommer dock i första hand, anförde utskottet, på regeringen att utöva den styrning av myndigheterna som kan behövas för att klargöra hur myndigheterna skall uppträda i hithörande frågor.

Skrivelsen

I skrivelsen (avsnitt 10) redovisar regeringen att den i februari 2003 beslutade att ge uppdrag till Högskoleverket, Statskontoret respektive Nämnden för offentlig upphandling (NOU) att utreda olika aspekter av sponsring av statliga myndigheter. Högskoleverket kartlade förekomsten av sponsring vid universitet och högskolor, Statskontoret lämnade bl.a. förslag på definition av begreppet sponsring och NOU klargjorde under vilka förutsättningar LOU är tillämplig vid sponsring av varor och tjänster till statliga myndigheter.

Vad gäller frågan om *vilka myndigheter eller verksamheter som får finansieras med sponsring* anför regeringen att avgörandet av om en viss myndighet kan ta emot sponsring bör ligga på myndigheten själv. Det bör inte vara regeringens uppgift att i varje enskilt fall besluta att en viss myndighet eller verksamhet skall få ta emot denna typ av medel. Regeringen hänvisar till 1 kap. 9 § regeringsformen, av vilken framgår att förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör uppgifter inom den offentliga förvalt-

ningen i sin verksamhet bl.a. skall iaktta saklighet och opartiskhet. Vidare anför regeringen att den svenska förvaltningsmodellen bygger på att myndigheterna har ett stort mått av självständighet samt att det ligger i myndigheternas eget intresse att inte skada sitt anseende genom att ingå olämpliga avtal. Regeringen avser dock att reglera under vilka omständigheter myndigheterna får ta emot sponsring (se vidare nedan).

Vad gäller *tillämpningen av LOU* redovisar regeringen NOU:s bedömningar i den rapport som överlämnats till regeringen. Regeringen anför bl.a. att ett avtal måste innehålla ömsesidigt förpliktande ekonomiska villkor och avse en upphandlande enhets köp, leasing eller hyrköp för att omfattas av reglerna i LOU. Upphandlingsskyldigheten inträder då sponsorn bidrar med varor eller tjänster till en upphandlande enhet och i gengäld av enheten erhåller varor eller tjänster eller kontanta medel. Är avtalet om leverans av varor eller tjänster utan förpliktelser för den upphandlande enheten utgör varorna eller tjänsterna gåva, vilken inte omfattas av reglerna i LOU. Att en upphandlande enhet endast åtar sig att upplysa om att en leverantör sponsrat den upphandlande enheten med varor eller tjänster innebär normalt inte, anför regeringen, att avtalet innehåller förpliktelser för enheten. Sponsring med endast kontanta medel kan aldrig omfattas av reglerna i LOU. Är avtalet utan förpliktelser för den upphandlande enheten utgör de kontanta medlen gåva.

Vad gäller *begreppet sponsring* anser regeringen att det inte är lämpligt att definiera i förordning. Begreppet är svårdefinierat och bl.a. är gränsdragningen mot gåvor komplicerad.

I skrivelsen uppger regeringen att den senare i år avser att, genom en ändring av kapitalförsörjningsförordningen (1996:1188), reglera myndigheternas möjligheter att finansiera sin verksamhet med andra icke statliga medel än donationer och bidrag enligt donationsförordningen (1998:140) och avgifter enligt avgiftsförordningen (1992:191). Genom kapitalförsörjningsförordningen och dess föreskrifter kommer det då att framgå under vilka förutsättningar och omständigheter myndigheterna tar emot den typen av finansiering. Bland annat kommer det att framgå att det endast får röra sig om intäkter som är tillfälliga eller av mindre omfattning och inte rubbar förtroendet för myndighetens opartiskhet i myndighetsutövningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att regeringen har tagit initiativ till att se över LOU i enlighet med riksdagens tillkännagivande. Härutöver kan utskottet konstatera att regeringen gör en annan bedömning än vad som kommer till uttryck i tillkännagivandet. De skäl som redovisas av regeringen är dock enligt utskottets mening väl grundade. Utskottet delar således regeringens

bedömning. Den aviserade ändringen av kapitalförsörjningsförordningen kommer, enligt utskottet, också att bidra till bättre reglering och ökad tydlighet vad gäller myndigheter och sponsring.

Stockholm den 16 maj 2006

På konstitutionsutskottets vägnar

Göran Lennmarker

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Lennmarker (m), Göran Magnusson (s), Pär Axel Sahlberg (s), Inger Jarl Beck (s), Ingvar Svensson (kd), Mats Einarsson (v), Anders Bengtsson (s), Helene Petersson (s), Helena Bargholtz (fp), Kerstin Lundgren (c), Billy Gustafsson (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Karin Åström (s), Gustav Fridolin (mp), Carl-Erik Skårman (m), Liselott Hagberg (fp) och Kenneth G Forslund (s).